

KÖZÖS TERMELÉST ÉS ÉRTÉKESÍTÉST TERVEZNEK A MÁRAMAROS MEGYEI MAGYAR GAZDÁLKODÓK

Nincs alternatívája a gazdák összefogásának

A tavaly decembertől Erdély-szerte beindult falugazdász-hálózat legnagyobb nyertese a szörványmagyar-ság – jelentette ki a Krónikának Várkola Tibor, a Hosszúmezői Agráregyesület (Máramaros megye) vezetője. A Tisza-parti magyar falugazdálkodója még idejében jött mentőövnek tartja a magyar állami támogatásokat.

» MAKKAY JÓZSEF

Máramaros egyetlen, többségében magyarok lakta községe, Hosszúmező mezőgazdasági egyesülete, a Hosszúmezői Agráregyesület tavaly decembertől alkalmazhatta azt a falugazdászt, aki a máramarosi magyar gazdák munkáját segíti az önszerveződésben, a pályázattírásban és a szakmai információk átadásában. Az együttműködésről szóló oklevelet az egyesület elnöke, Várkola Tibor (portrékon) tavaly december ötödikén vette át Budapesten – a többi Kárpát-medencei agráregyesület elnökével közösen – Farkas Sándortól, az agrártárca miniszterhelyettesétől.

A több hónapig érlelt sajtokat drágábban és jobb eséllyel lehet értékesíteni a romániai piacon

» **A gazdaszervezet vezetője szerint azonban az új sajt készítési módszer egymagában nem oldja meg az állattartók gondjait, hiszen eddig is jó minőségű, friss sajtokat készítettek, aminek azért nem volt piaca, mert nem tudták nagy mennyiségben értékesíteni. Tavaly több tanácskozás után a jelentősebb hosszúmezői állattenyésztők eldöntötték, hogy közös tejfeldolgozó kisüzem építésére és berendezésére pályáznak.**

Amint arról már korábban beszámoltunk, a budapesti minisztérium által támogatott falugazdász-hálózat Erdélyben 60 falu-r szakszervezetből áll, és a helyi magyar gazdaközösségek létszáma alapján oszlik el. A tavaly decemberben beindult program a tömbvidéket és a szörvánt egyaránt behálózza, de amint Várkola Tibor lapunknak elmondta, a szörványban ennek kiemelt szerepe van, hiszen az itteni magyar gazdák az elmúlt évtizedekben többszörös hátrányba kerültek a román gazdákkal szemben.

„Hosszúmezőn, de más magyarok lakta máramarosi településen is megfi gyelhető, hogy a magyar gazdák nagyságrenddel kevesebb pályázati pénzt hívnak le, mint a román falvak gazdálkodói. Segítség híján a magyar gazda elvész a román bürokráciában, nem biztos a dolgában, nincs elegendő önbizalma, nincs kellő vállalkozói szelleme. A magyar állami segítség pótolhatatlan ebben a küzdelemben. Mi úgy éltünk itt a román tengerben, mint az, akit ejtőernyő nélkül dobznak ki a repülőből, és csak a szerencsének köszönheti a túlélését” – összegzi az új falugazdász-hálózat máramarosi jelentőségét a Hosszúmezői Agráregyesület alapító elnöke.

Új sajt készítő módszereket tanulnak

Az Erdélyi Magyar Gazdák Egyesületének Szövetségéhez (EMGESZ) tartozó Hosszúmezői Agráregyesület öt éve alakult, de a tavalyi volt az első év, amikor érdemi munkát tudott végezni. Hosszúmezőn összegyűjtöttek mintegy tíz juh-, kecske- és tehéntartó gazdát, akiknek Svájcban tanult sajt készítő mesterrel tartottak tanfolyamot. A településen több a tehető állattartó – van, akinek ezer juha van, 70-80 kecskéje vagy 6-7 fejőstehene –, akik az eddigi hagyományos tejfeldolgozásból nehezen tudtak megélni. Várkola szerint azért is döntöttek az új fajta sajt készítési módszer elsajátítása mellett, mert a kis- és a közepes gazdák a hagyományos módon készí-

tett sajtjaikat már nem tudják eladni. „Amióta a romániai nagyruházak sajt név alatt tejet alig vagy egyáltalán nem látott, dömpingáron értékesített és gyenge minőségű, növényi eredetű „tejtermékekkel” árasztották el a piacot, a tejből sajtot, ordát, tehéntúrót készítő gazdáink csak aprópénzért tudják eladni termékeiket. Nyáron a kecskesajt kilóját 9-10 lejért tudtam értékesíteni, ami ráfizetéssé tette munkánkat” – magyarázza a hosszúmezői gazdálkodó, aki 80 kecskét és száz család méhet tart. A község volt alpolgármestere, Várkola Tibor nagy előrelépésnek tartja a sajt készítés módszerének megújítását: a több hónapig érlelt új sajt csemegének számít a romániai piacon, kilójáért akár 150 lej is kérhetnek. A gazdaszervezet vezetője szerint azonban az új sajt készítési módszer egymagában nem oldja meg az állattartók gondjait, hiszen eddig is jó minőségű, friss sajtokat készítettek, aminek azért nem volt piaca, mert nem tudták nagy mennyiségben értékesíteni. Tavaly több tanácskozás után a jelentősebb hosszúmezői állattenyésztők eldöntötték, hogy közös tejfeldolgozó kisüzem építésére és berendezésére pályáznak. A 16 falut és egy kisvárost felölelő helyi akciócsoport (GAL) keretében szerettek volna pályázni a munkálatok elindítására, de tavaly erre nem volt kiírás a helyi önkormányzatokat összefogó vidékfejlesztési programban, így az elképzelés megvalósítása idénre maradt.

Szövetkezni kell!

Ma már egyre több ember számára nem vitás Máramarosban sem, hogy összefogás nélkül nem lehet bejutni az élelmiszerek piacára, sem megmaradni ott. Várkola elmondta: minden támogatást megadnak az új falugazdászoknak, akinek fő feladata lesz, hogy minél több magyar gazdával vegye fel a kapcsolatot megyszerte – olyan falvakban is, ahol már csak pár magyar él –, készítse el a gazdakatást, aminek birtokában elkezd-

hetnek programokban, szövetkezett létrehozásában, összefogásban gondolkodni. Noha a máramarosi szörvány kimaradt a magyar állam által támogatott mezőgazdasági programból – amelynek keretében Kolozs, Maros és Beszterce-Naszód megyei gazdák jutottak 15 ezer eurós támogatáshoz –, a hosszúmezői gazdaszervezet vezetője szerint ígéretet kaptak az agrárminisztérium vezetőitől, hogy megfelelő előkészítés után a programot kiterjesztenék arra a néhány máramarosi településre is, ahol magyar gazdák élnek. „Ehhez tudnunk kell, hányan vagyunk, ki milyen területen gazdálkodik, és mit szeretne fejleszteni. Ha a közeljövőben sikerülne közös értékesítést teremteni az állattenyésztéssel foglalkozó gazdáink számára, akkor nagyon jól jönne a gazdaságonkénti 15 ezer eurós magyar állami támogatás, ami megalapozná a hosszabb távú termelést” – magyarázza Várkola Tibor.

Egyesületük azonban nemcsak a magyarországi pályázati lehetőségekkel, hanem a romániai agrártámogatások lehívásával is segíteni szeretné a környék gazdálkodóit. Várkola méhézetére igényelt 15 ezer euró uniós támogatást, ennek szerződését ebben a hónapban írják alá. A vándorméhészkedéssel is foglalkozó egyesületi elnök szerint a méztermelésben is összefogást szorgalmaz, mert a méztermékeknek is csak akkor van piacuk, ha nagyobb mennyiségben és helyi csomagolásban tudnak bejutni az üzletekbe, különben a nagybani viszonteladók nevével alacsony árat kínálnak a mézért. Várkola szerint a mezőgazdaság legtöbb területén ma már csak úgy lehet talpon maradni, ha a gazdák „közösbe teszik” elképzeléseiket, terveiket, és a termeléstől az értékesítésig egyre több dolgot közösen vállalnak. Többek között az apró parcellák tömbösítését is, hiszen Máramarosban a legtöbb gazdának akár több tucat, egymástól több kilométerre fekvő apró földdarabkái vannak.

» Nagy István: elengedhetetlen a határon túli magyar gazdák támogatása

Karácsony előtt a délvidéki Adorján és Martonoson a vajdasági gazdaságfejlesztési program keretében átadott fűszerpaprika-üzem avatóján Nagy István agrárminiszter úgy fogalmazott, „elengedhetetlen, hogy a határon túl élő magyar gazdák gondjaira, problémáira megoldást találjunk”. A magyar agrárminiszter szerint „a támogatás közös érdekünk is, mert a magyar nemzet mindig is a vidék erejéből, az e környezetben még megtalálható, és töretlenül gazdagodó nemzeti hagyományainkból, természeti kincseinkből tudott erőt meríteni”. „Ezek az értékek a magyarság szempontjából nem választhatók el a határok mentén, ezért a határon túli magyar közösségek támogatása nemcsak megmaradásunk, hanem gazdaságunk ezen belül az agrárium megújulásának záloga. Azáltal, hogy a külföldi gazdák bekapcsolódhatnak az anyaországi kül- és belkereskedelemben, erősödhetnek az anyaországi gazdaságok is” – fogalmazott a tárcavezető.